

किम् नु अध्यापकलक्षणम्

आचार्यः

आचिनोति च शास्त्रार्थान्

आचारे स्थापयत्यपि

स्वयं चाचरते धर्म

तस्मादाचार्य उच्यते॥

किम् नाम शास्त्रम्

प्रवृत्तिर्वा निवृत्तिर्वा
नित्येन कृतकेन वा
पुंसां येनोपदिश्यते
तच्छास्त्रमभिधीयते ॥

प्रवृत्तिशास्त्रम्

परा विद्या

धर्मार्थकामाः प्रयोजनम्

वैद्यतक्षणगान्धर्ववेदधनुर्वेदाद्याः दर्शनानि च मीमांसादीनि

निवृत्तिशास्त्रम्

अपरा विद्या

मोक्षप्रयोजकम् शास्त्रम्

वेदान्तादिः

स्मरत उपनिषद्वाक्यम्.....

आचार्यवान् पुरुषो वेद तस्य तावदेव चिरं यावन्न विमोक्षयेथ सम्पत्स्ये।

- अर्थात् यावन्मोक्षः न (आत्मज्ञानं न) तावत्पर्यन्तं
आचार्ययुक्तःपुरुषः वेद जानाति । अथ (आत्मस्वरूपे ज्ञाते)
सम्पत्स्ये (ब्रह्मभूयं गतः भवति)

पराविद्यायाः पाठने अध्यापकस्य स्थानं किम्

रविसन्निधिमात्रेण

सूर्यकान्तं प्रदीपयेत्।

गुरुसन्निधिमात्रेण

शिष्यज्ञानं प्रकाशयेत्॥

पुनरपि स्मरामो मन्त्रान्तरम्....

स ह नाववतु।

स ह नौ भुनक्तु।

स ह वीर्यं करवावहै।

तेजस्वी नावधीतमस्तु ।

मा विद्विषावहै।।

विद्यायाः तेजस्वित्वापादाने आचार्येण किं कार्यम्

विषये विशेषज्ञानम्।

संक्रमणनैपुणी।

अध्यापकलक्षणं कालिदासीयम् हि एतद्

शिष्टाःक्रियाः कस्यचिदात्मसंस्था

संक्रान्तिरन्यस्य विशेषयुक्ता ।

यस्योभयं साधु, स शिक्षकाणां

धुरि प्रतिष्ठापयितव्य एव ॥

- मालविकाग्निमित्रम् अङ्कः १ श्लोकः १६

വിവർത്തനം ഏ ആർ

ഉള്ളിൽ ഗൃഹീതമൊരുവന്നു തുലോം വിശേഷം

ഓതി കൊടുക്കുവതിലന്യനു കെൽപ്പു കൂടും

ഏവന്നു യോഗ്യതയിരണ്ടുലുമൊന്നു പോലെ

ആ വമ്പനാണു ഗുരുനാഥപദത്തിനർഹൻ

teacher = Content Mastery + Transaction
skill

A TEACHER IS

HE

WHO KNOWS THE CONTENT

THOROUGHLY.....

AND

IS CAPABLE IN TRANSACTION OF IT

IN ITS BEST TRANSACTION METHOD

IN ITS BEST TIME

IN ITS BEST TONE

शिक्षा: क्रिया:.....

विषयविज्ञानम् कथं आर्जयितव्यम्

प्रत्यक्षतो

परोक्षतश्च

प्रत्यक्षतो विज्ञानसम्पादनम्

STEP 1 – अधीतिः - गुरूपसदनम् ।

सहचरैः साकं सम्भाषणाद्यैः ।

step 2 – बोधः । - स्वयमेव भूयो मननम्

step 3 – आचरणम् - स्वांशीकरणम् ।

step 4 – प्रचारणम् - इतरान् अवबोधयति ।

परोक्षज्ञानम् ----- पुरातनकाले

परोक्षतो ज्ञानम् - 20%

प्रत्यक्षतो ज्ञानम् - 80%

परोक्षज्ञानम्आधुनिके काले तु

परोक्षतो ज्ञानम् - 80%

प्रत्यक्षतो ज्ञानम् - 20%

why this contradiction ?

Our Children are the natives of modern technological era especially mobile era!!!

ie, they are born and brought up in technology

IF SO..... a teacher should be
synchronised to technical era...

HOW ?

कालिदासीयं वचनम् स्मरामः

संक्रान्तिरन्यस्य विशेषनिष्ठः॥

यस्योभयं साधु !

So We Have to learn new
transaction methods

Remember the proverb....

यदि गिरिर्नसमेष्यति ममदम्
स तु समेष्यति अद्रिवरं तदा
इति हि नीतिरिहापि भवेत् पुनः
न हि भवेत् त्रुटिता च कदापि नः॥

New transaction in new era

preparation of

1 study materials

2 ppt

3 video

4 Documentaries

5 debate , seminar, panel discussion etc

6 dramatisation etc

In all these cases
let's remember
that
a teacher should be
resourceful....
How ?

Use of

E – Resources

1 You tube

2 Internet archives

3 Online chat

4 Online Seminars

5 Academic use of Social media

6 preparation and presentation of materials
through E- Sources

एतादृशानि कानिचित् परिचिनुमः

www.sanskritebooks.org

www.astrojyothi.org

www.vedamantra.com

googlesearch internet archive search
subject sanskrit

www.sreyas.in

kerala sahithya academy

See some web addresses

www.sanskrit.nic.in

www.devotionalblogspot.in

www.dvaitavedanta.in

central archeological library

National digital library

j n u (for softwares)

Search.....

Google playstore
(for mobile apps)

www.navavani.in

www.samrativarthah.in

google play store – sansgreet

sanskritlive.in

प्रचारणम् कथम् ?

पाठ्यवस्तूनाम्

१ शास्त्रीयम् आसूत्रणम्

२ निर्माणम्

३ नवमाध्यमद्वारा तस्य प्रसारः

आसूत्रणम् - श्रद्धेयाः अंशाः

- ललितम् सुव्यक्तम् च स्यात्
(simple and clear)
- समूहकेन्द्रितं छात्रकेन्द्रितं च स्यात्
(student centered and social centered)
- स्वयमेव विशदीकरणार्हं स्यात्
(self explanatory)
- सोदाहरणं ससूचकं च स्यात्
(with examples and references)

धन्यवाद:.....

यदत्र सौष्ठवं किञ्चित्
तद् गुरोरेव मे न हि।
यदत्रासौष्ठवं किञ्चित्
तन्ममैव गुरोर्नहि ॥

Prepared by

sankaranarayanan. A

H S S T (Sanskrit)

Govt.Sanskrit HSS Thripunithura

Phone – 9744780455

E Mail – sankarjikodakara@gmail.com